

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VZNIK ABSTRAKCE

VY_32_INOVACE_DVK1310

- Autor: Mgr. Jan Souček
- Vznik: 09 / 2012
- Téma: Umění 1. poloviny 20. století
- Předmět: DVK / 4. ročník
- Anotace: Obrazová charakteristika vzniku a vývoje počátků abstraktního umění

VZNIK ABSTRAKCE

abstraktní umění

Jako abstraktní označujeme takové umění, které nezobrazuje nebo nezastupuje žádný reálný předmět a používá čistých výtvarných prostředků, jako je linie, barva a tvar.

Nazýváme je také **nepředmětné**, **nezobrazující** nebo **nefigurativní**. Někdy jsou tyto artefakty označovány jako umělecká díla konkrétní, čímž je vyjádřeno, že dílo není prostředkem zobrazení, ale samo o sobě jako organizovaná struktura je ve své konkrétnosti originální realitou.

Abstrakce často vyjadřuje pouhou organizací tvaru a barvy vnitřní, nevyslovitelné obsahy, jako např. stav mysli a nálady, podobným způsobem jako hudba.

První abstraktní díla vytvořili **po roce 1910**

- ▶ **Vassily Kandinski** v Mnichově,
- ▶ **František Kupka** a
- ▶ **Robert Delaunay** v Paříži.

Abstrakce se od té doby stala součástí vyjadřovacích prostředků moderního umění a rozvíjí se dodnes ve dvou základních liniích jako abstrakce geometrická a abstrakce organická.

František Kupka
Dvoubarevná fuga
1912, NG Praha

František Kupka (1871 - 1957)

Původně vyučený sedlář, se po studiích na výtvarných akademiích v Praze, Vídni a Paříži, od roku 1906 trvale usazen ve Francii (v Puteaux u Paříže).

Používal pseudonym Paul Regnard. Patřil k prvním malířům, kteří začali po roce 1900 prosazovat nefigurativní a abstraktní malbu (tzv. **orfismus**). V období 1908-12 řešil problematiku rotačního pohybu (např. Děvčátko s míčem). Dvoubarevná fuga a Vertikální plány se staly východiskem abstraktní malby. Dále řešil problémy prostoru, stavby a pohybu organické hmoty. Po roce 1930 se obrátil ke geometrii a své dílo teoreticky postuloval v knize Tvoření v umění výtvarném.

Paní Kupková mezi vertikálami
1910 - 11

Klávesnice piana, 1909.

Paní Kupková mezi vertikálami
1910 - 11

Newtonovy
kotouče
1912

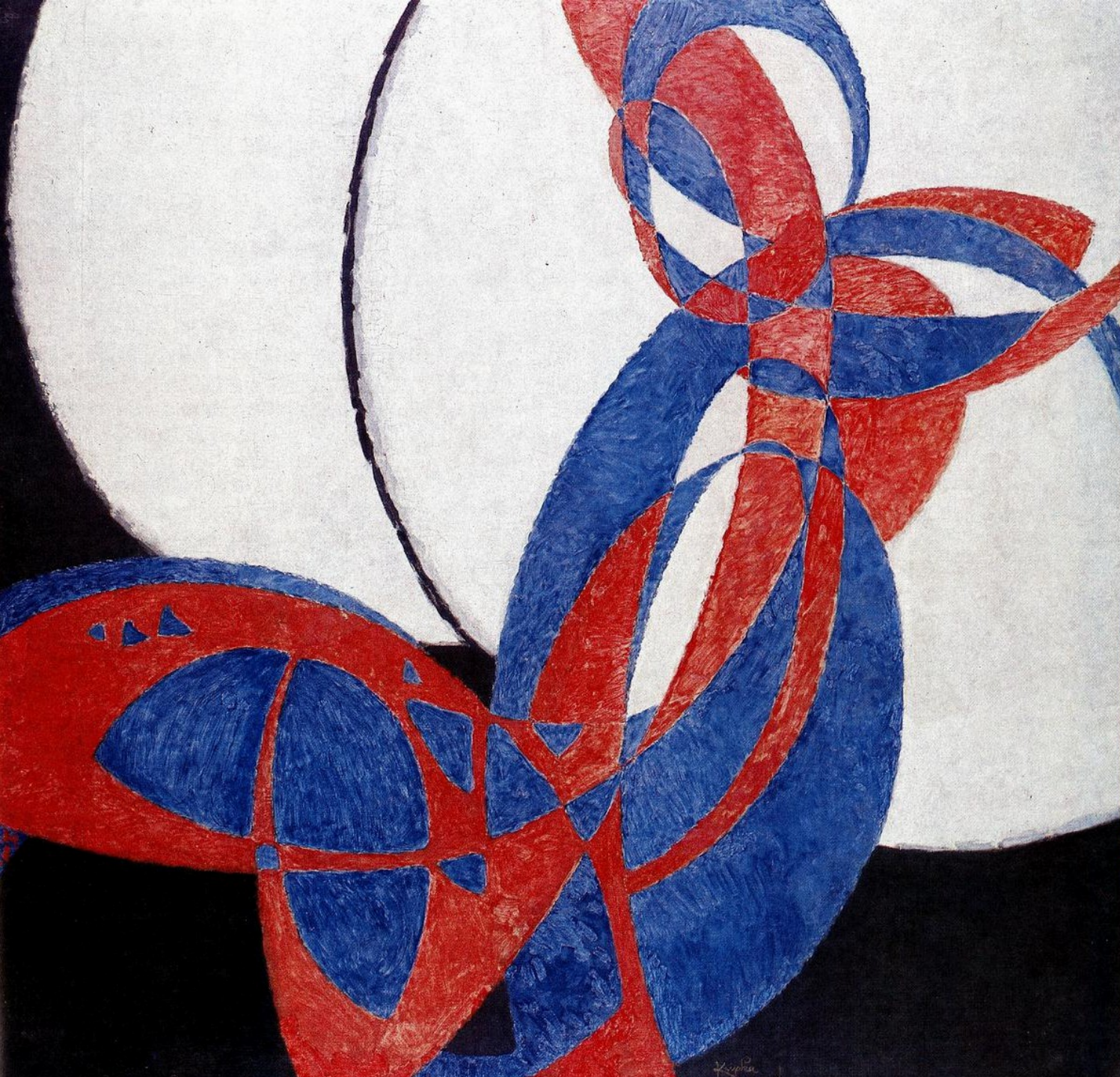

Kotouče, 1912

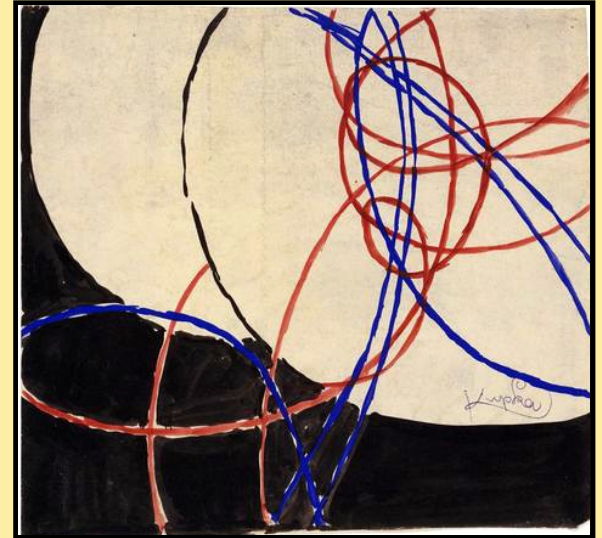

Red and Blue Disks. 1911?
(dated on painting 1911-12)

Dvoubarevná
fuga
1912

Amorpha: Fugue in Two Colors. (1912)
Gouache and ink on paper

30. 11. 2012 – 3. 3. 2013
Salmovský palác

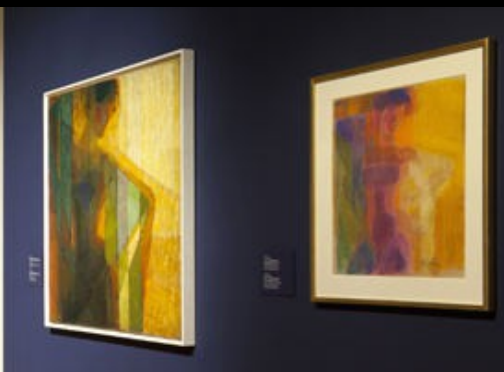
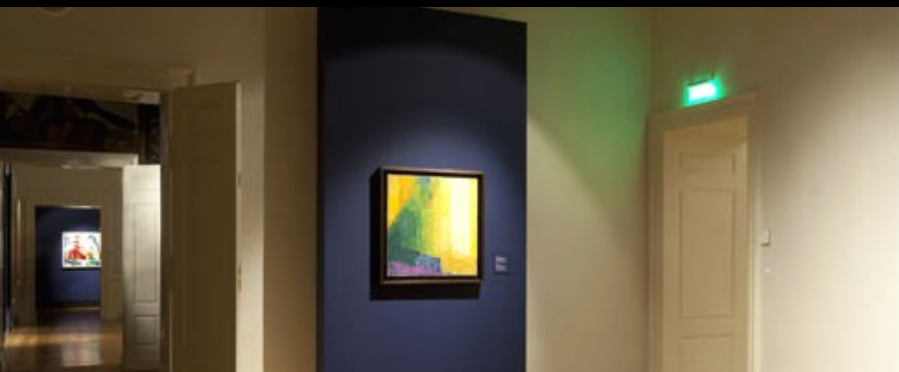
Cesta k Amorfě

Kupka

The Road to Amorpha

František Kupka
Cesta k Amorfě

30. 11. 2012 – 3. 3. 2013
Salmovský palác

Kupka

Cesta k Amorfě

The Road to Amorpha

RECENZE: Konečně! Cesta k Amorfě je výstava evropských rozměrů

7. prosince 2012 11:29

Expozice věnovaná dílu Františka Kupky se Národní galerii povedla. Na zrodu jeho prvních abstraktních obrazů ukazuje, že jeho tvorba je i po sto letech podnětná. Výstava je k vidění v Salmovském paláci, potrvá do 30. března příštího roku.

Zdroj: http://kultura.idnes.cz/recenze-frantisek-kupka-0w3-/vytvarne-umeni.aspx?c=A121207_112928_vytvarne-umeni_ob

František Kupka znovu v Praze! Jeden z nejvýznamnějších malířů minulého století, celosvětově oceňovaný průkopník abstrakce, se u nás po patnácti letech dočkal další velké přehlídky. Připravila ji Národní galerie, která tímto projektem jako by vstala po čase z mrtvých

Nejde však o retrospektivu. Název Cesta k Amorfě odkazuje k jednomu z prvních Kupkových děl, v nichž malíř opustil tradiční svět figur a předmětů a vrhl se odvážně do neznáma, kde hrají prim už jen barva a tvar, jejich vztahy a skladba. Autorova cesta k bezpředmětné malbě trvala víc než dekádu a malíř ji "ušel" v tom nejinspirativnějším uměleckém prostředí své doby, v Paříži.

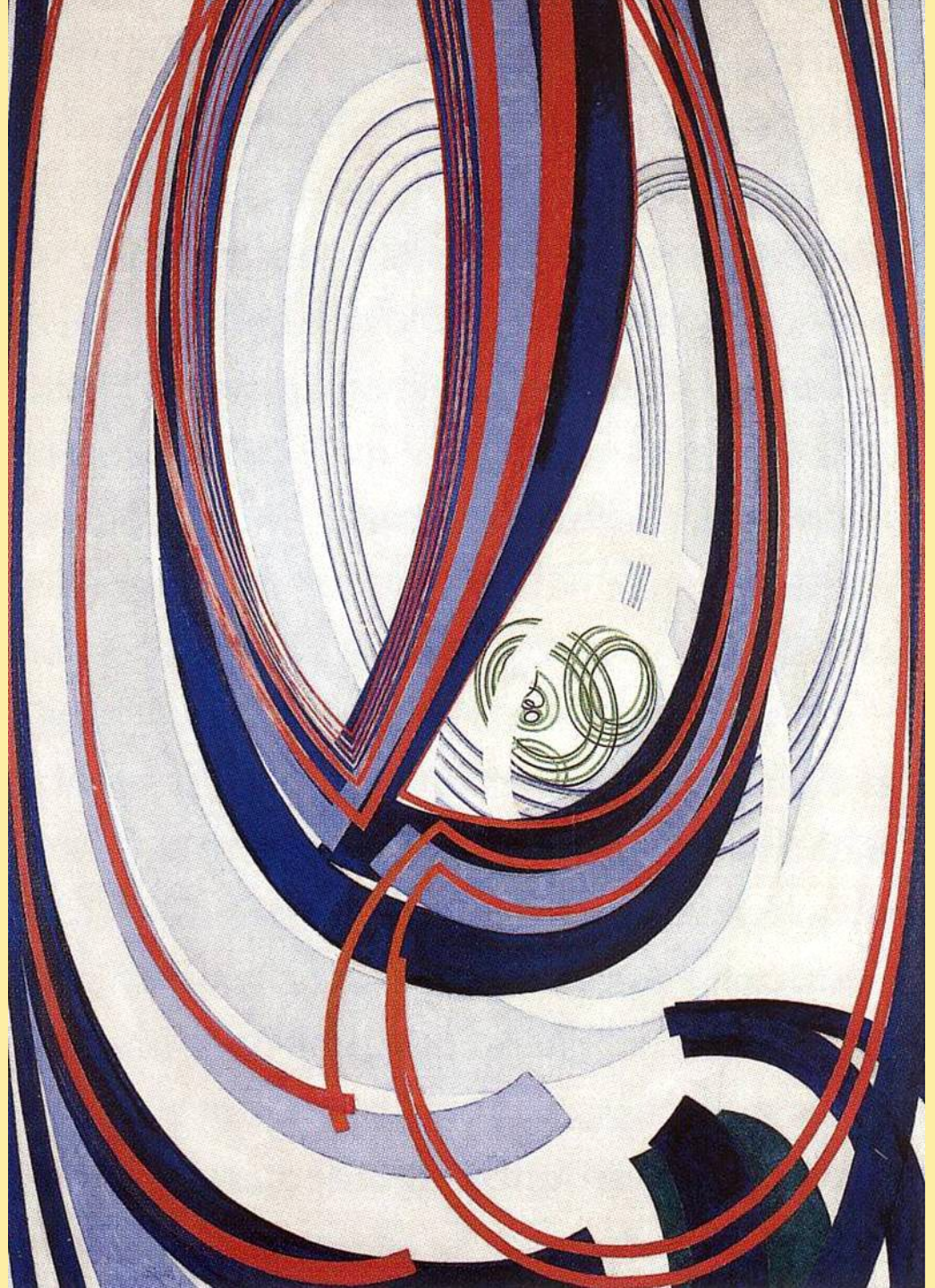
"Vyvinu to, co se ve mně vře a k čemuž se malbu po malbě šplhám," napsal Kupka někdy kolem roku 1910. Ten čas je pro světové výtvarné umění klíčový. A nejen pro ně: také v hudbě nebo v literatuře se z díla zvolna vytrácí příběh a jeho reálné předobrazy a začínají je nahrazovat čiré improvizace ve zcela novém řádu. Kupkova "Amorfa" je v malířství jedním z důležitých milníků, dalšími jsou práce Kandinského, Maleviče nebo Mondriana. Právě tyto čtyři bývají považováni za zakladatele abstraktního malířství.

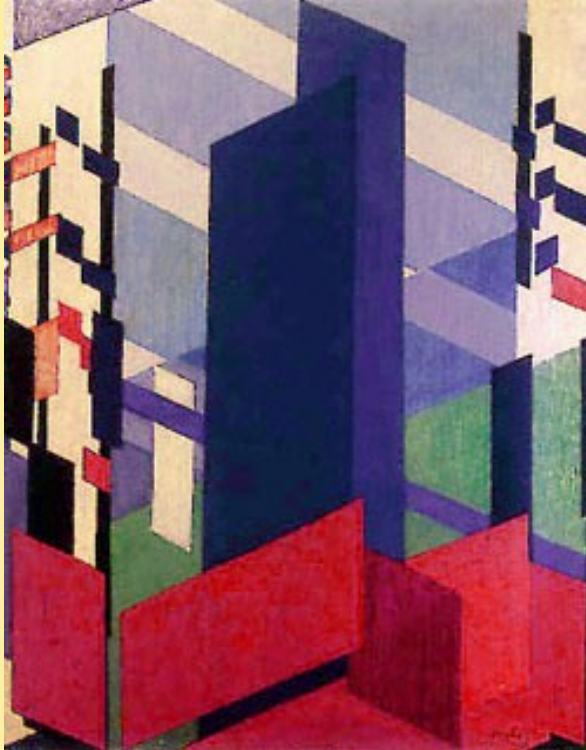
František Kupka hledal v abstrakci způsob, jak zvládnout zkrotit pohyb a sílu barev a tvarů, jak je harmonizovat, idealizovat, dovést ke kráse. Jeho bezpředmětná tvorba připomíná často bující a přelévající se proudy energií, z nichž snad kdysi povstal vesmír. Je výrazně smyslová, stejně jako muzická. Živelná i lyrická. Každopádně podnětná i sto let po svém vzniku. Je dobře, že Cesta k Amorfě vznikla. Praha má zas po čase výstavu evropských rozměrů.

Autor: Radim Kopáč, výtvarný a literární kritik

Picture trains, planes, escape III

Filozofická architektura, 1913

F. Kupka ze sbírky J. a M. Mládkových

Sólo hnědé čáry, 1912 - 13

Vertical and Diagonal Planes,
ca. 1913–14

Frantisek Kupka (1871 -1957) Creation 1911-20

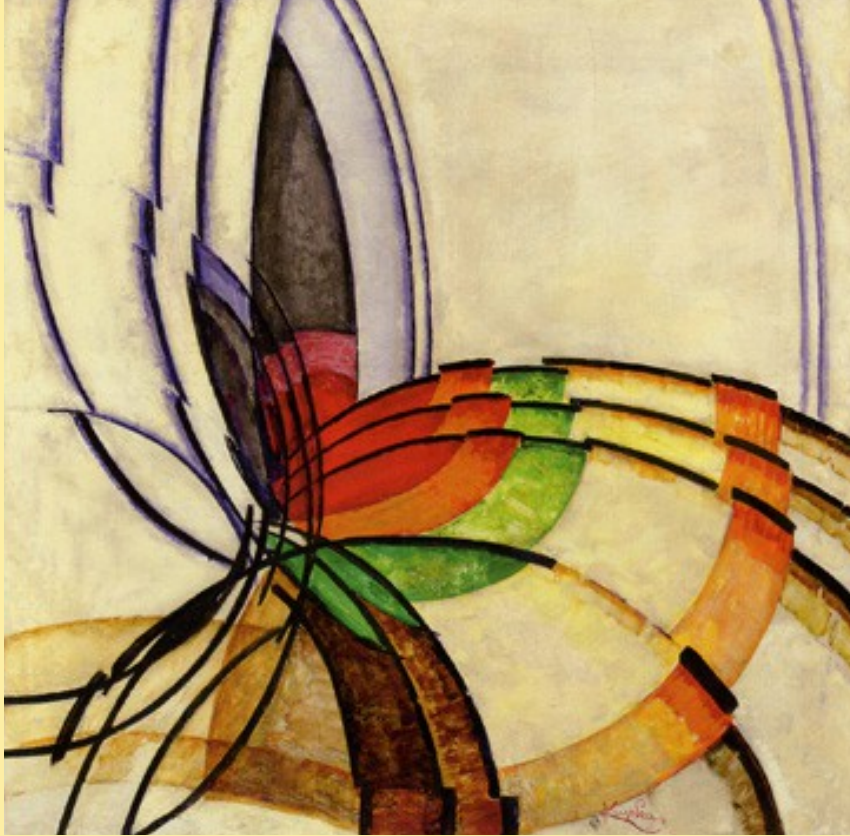
Frantisek Kupka (1871 -1957) Cosmic Spring 1 1913-14

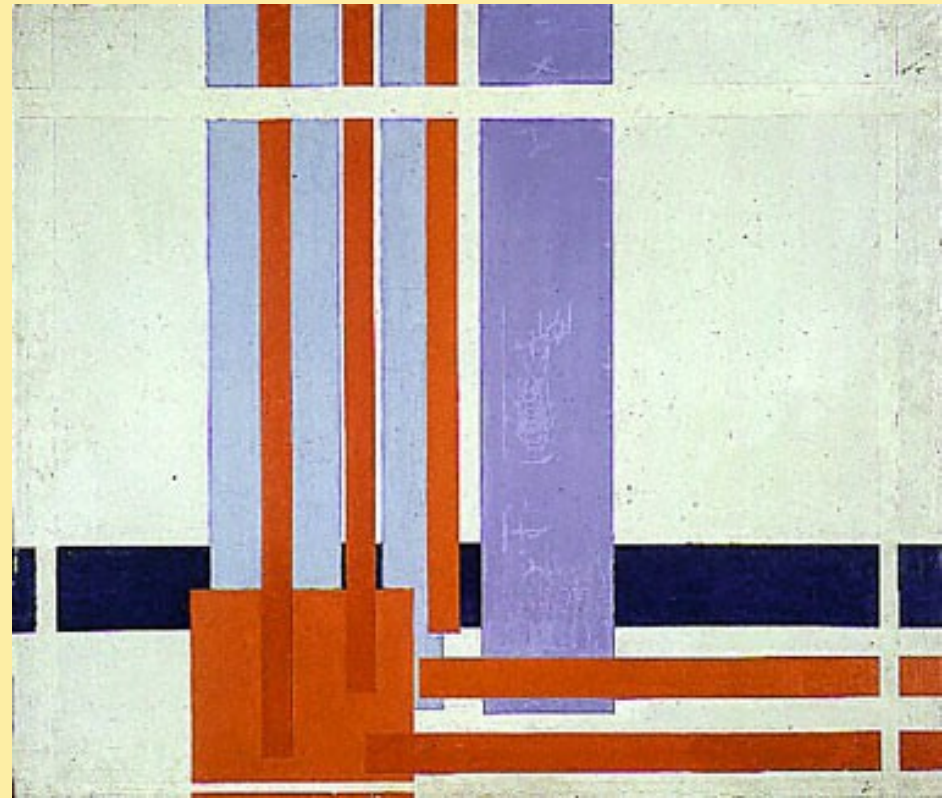
Untitled, 1928

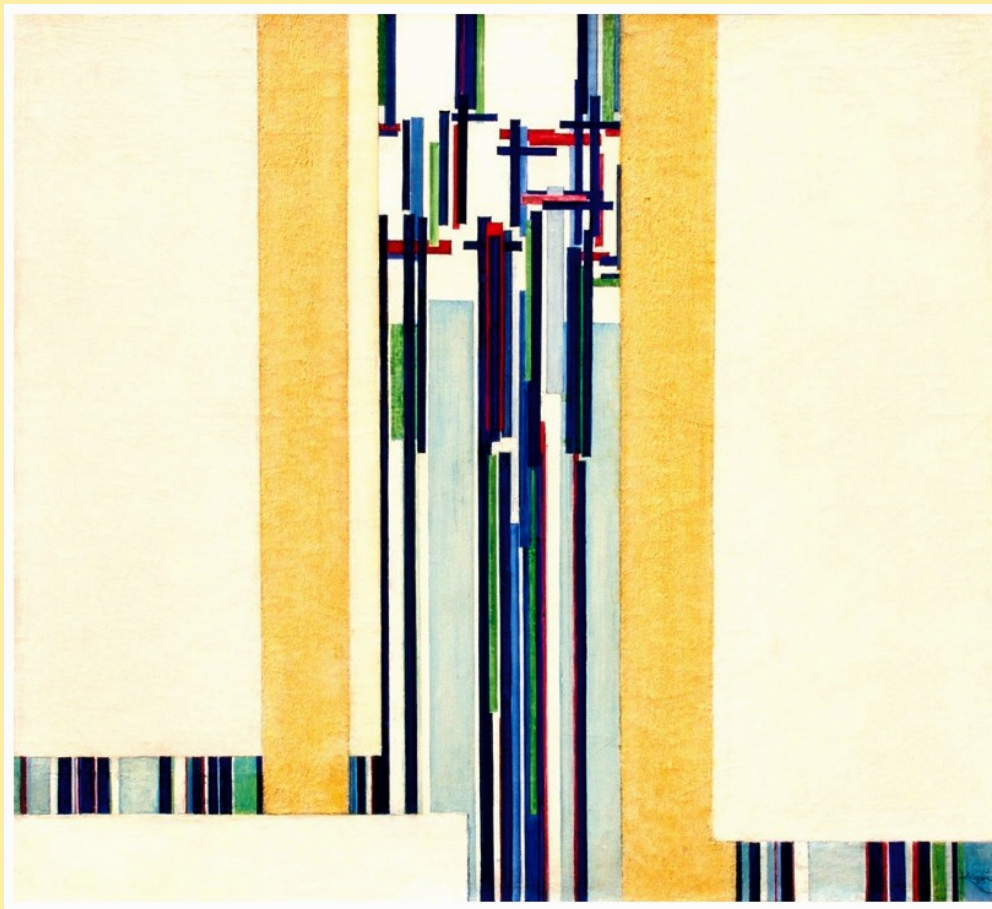

Sourire O, 1933

Prisme, 1947

Obrázek *Élévation (Výšky) IV* z roku 1938
prodán za **23.205.000 Kč**.

Abstraktní kompozice z roku 1930
prodána za **15.812.000 Kč**

František Kupka
Organization of
Graphic Motifs II
1912-13

Robert Delaunay

1885 - 1941

Delaunay, Robert
(French, 1885-1941)
The Red Tower, 1911

Window, 1912

Simultaneous Windows
1912

Disques Colores
1913

Rhythm, Joie de Vivre

Homage to Bleriot
1914

Circular Forms
1930

Rhythms
1934

Wassily Kandinsky

(1866-1944)

Wassily Kandinsky Old Town II. 1902.

Wassily Kandinsky. Volga Song. 1906

Wassily Kandinsky Interior (My Dining Room), 1909

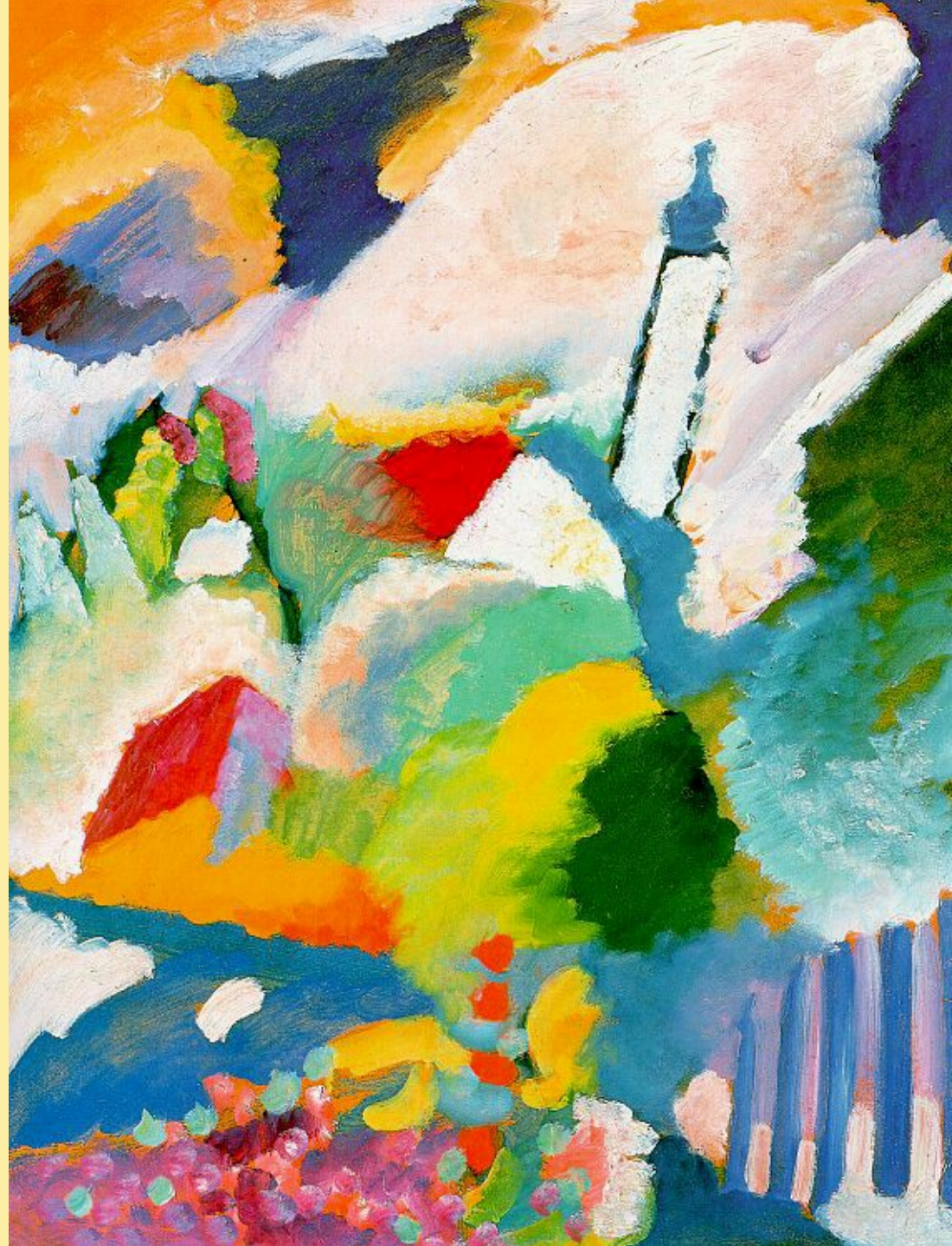
Wassily Kandinsky.
Munich-Schwabing
with the Church of St. Ursula. 1908

Wassily Kandinsky
The Blue Mountain
1908/09.

Wassily Kandinsky
Church in Marnau, 1910

Wassily Kandinsky. All Saints I. 1911

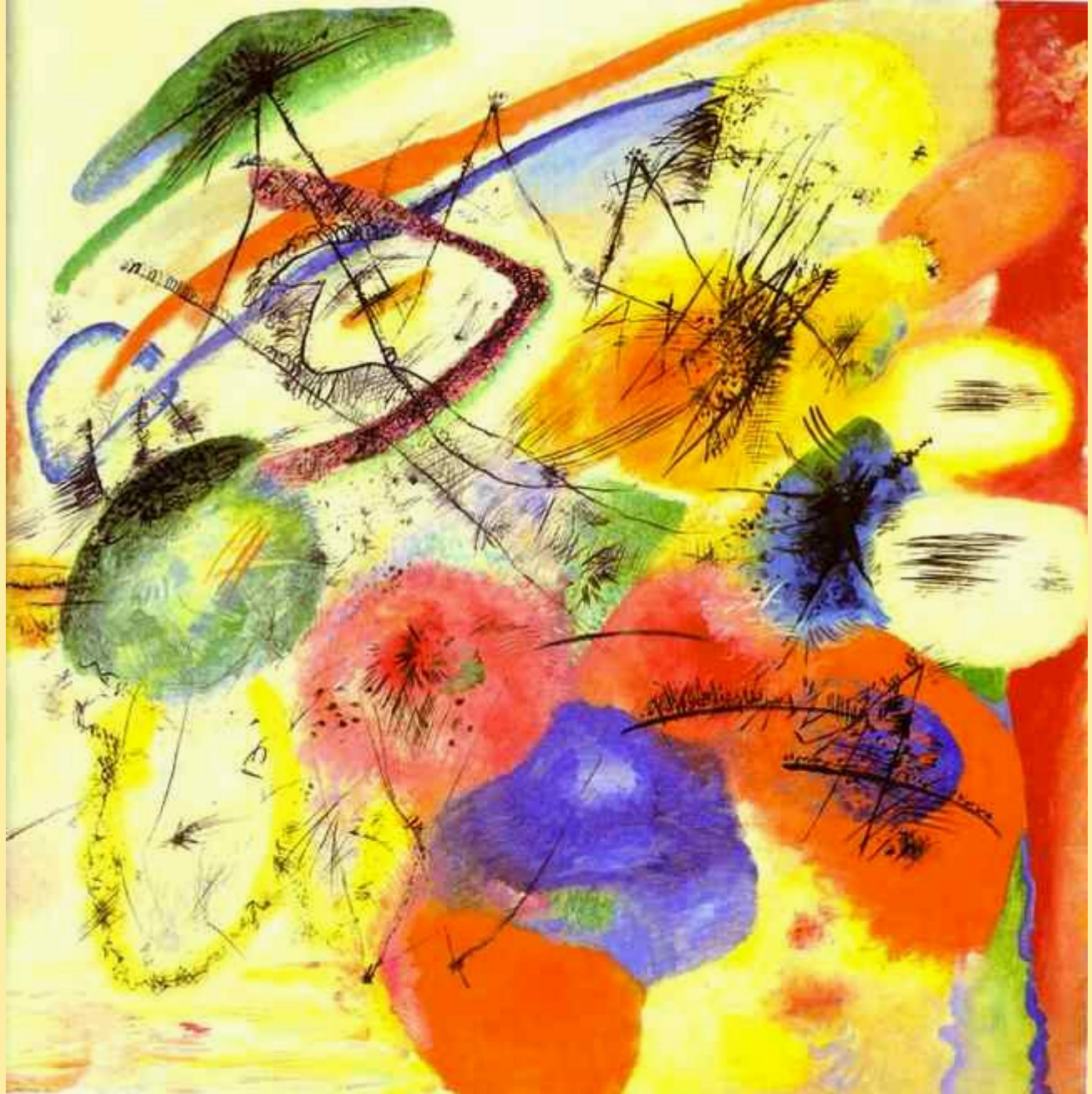

Wassily Kandinsky. Improvisation 26 (Oars). 1912

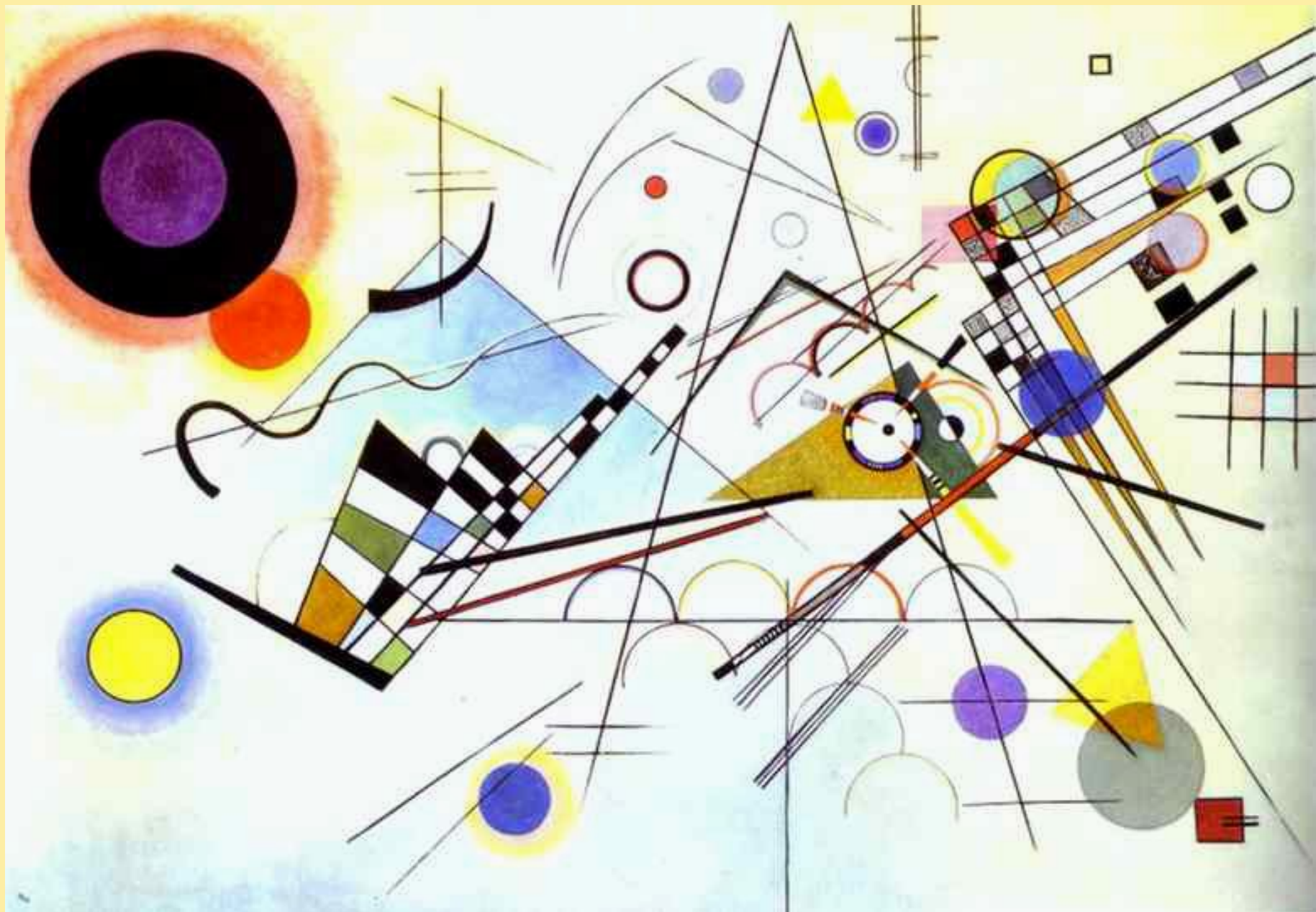
Wassily Kandinsky Composition VI, 1913

Wassily Kandinsky
Black Strokes I. 1913

Wassily Kandinsky
Moscow I. 1916.

Wassily Kandinsky. Composition VIII. 1923

Wassily Kandinsky Yellow-Red-Blue, 1925

Wassily Kandinsky. Orange Violet. 1935

Wassily Kandinsky. Composition X. 1939

Zdroje:

Literatura:

- PIOJAN, José. **Dějiny umění 9**, 2. vyd. Balios, Knižní klub 2000. 336 s. ISBN 80-242-0217-4
- BOIS, Yve-Alai, BUCHLOH Benjamin, FOSTER Hal, KRAUSSOVÁ Rosalind. **Umění po roce 1900**. Slovart 2007. 704 s. ISBN 978-80-7209-952-8
- Kol.: **Umění 20. století - Malířství, sovitury a objekty, nová média, fotografie**. 2. vyd. Slovart 2011. 838 s. ISBN 978-80-7391-572-8
- MICHELI, Mario de: **Umělecké avantgardy dvacátého století**. Praha SNKLHU 1964. 378 s
- DEMPSEYOVÁ, Amy. **Umělecké styly, školy a hnutí**. 1. vyd. Slovart 2005. 304 s. ISBN 80-7209-731-8
- Kol.: **České umění 1900-1990**. 1. vyd. Praha : Galerie hl. města Prahy, 280 s. ISBN: 807-01-00575
- Kol.: **Dějiny českého výtvarného umění IV / 1890-1938 (1+2)**. 1. vyd. Praha : Academia 2009. 872 s. ISBN 978-80-200-058

Elektronické zdroje:

- The Yorck Project: **10.000 Meisterwerke der Malerei**. DVD-ROM, 2002. ISBN 3936122202. Distributed by DIRECTMEDIA Publishing GmbH.
- KASAN, Jaroslav. **Artopedia 2: galerie světového malířství** [CD-ROM]. 2., aktualiz. vyd.. Hořovice: Terasoft, 2003.

Internetové zdroje:

- http://en.wikipedia.org/wiki/Abstract_art
- http://en.wikipedia.org/wiki/Wassily_Kandinsky
- http://en.wikipedia.org/wiki/Franti%C5%A1ek_Kupka
- http://en.wikipedia.org/wiki/Section_d%27Or
- http://en.wikipedia.org/wiki/Orphism_%28art%29
- http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Delaunay
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Vasilij_Kandinskij
- http://en.wikipedia.org/wiki/Geometric_abstraction
- <http://www.wikipaintings.org/en/paintings-by-style/abstract-art>
- <http://www.wikipaintings.org/en/wassily-kandinsky/mode/all-paintings>
- <http://www.wikipaintings.org/en/sonia-delaunay/mode/all-paintings>
- <http://www.wikipaintings.org/en/josef-albers/mode/all-paintings>
- <http://www.wikipaintings.org/en/johannes-itten>
- <http://www.wikipaintings.org/en/frantisek-kupka>
- <http://www.abcgallery.com/K/kandinsky/kandinsky.html>
- <http://vystavyvpraze.cz/wp-content/uploads/2012/12/frantisek-kupka-cesta-k-amorfe.jpg>
- <http://www.cestakamorfe.cz/f/c/1/tema/banner-o-vystave2.jpg>
- http://g.denik.cz/101/80/kupka_impuls-435.jpg
- http://i.idnes.cz/12/121/cl6/VHA479643_p201211290523601.jpg
- http://kultura.idnes.cz/reценze-frantisek-kupka-0w3-/vytvarne-umeni.aspx?c=A121207_112928_vytvarne-umeni_ob